
Plakaty doby wojny polsko-rosyjskiej 1919-1921

Kiedy w lutym 1919 r. w rejonie miasteczka Mosty na Grodzieńszczyźnie doszło do pierwszego kontaktu bojowego oddziałów Wojska Polskiego i Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej, nie przeczuwano że właśnie rozpoczęła się wojna mająca decydujące znaczenie w walce o określenie granic i utrzymanie zaledwie trzy miesiące wcześniej odzyskanej niepodległości przez Polskę. Wojna ta, której kulminacyjna kampania rozegrała się 100 lat temu - w 1920 r., zakończyła się traktatem ryskim w marcu 1921 r. Inaugurując piotrkowskie, archiwalne obchody upamiętniające to także ważne wydarzenie, zapraszamy do zapoznania się z wystawą plakatów z zasobu Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim.

Pierwsze lata II Rzeczypospolitej były okresem intensywnej pracy organizacji organów administracji państwowej oraz

wojskowej. Ponadto, w wyniku działań wojennych I wojny światowej, a także rabunkowej polityki okupacyjnych sił niemieckich i austro-węgierskich, znaczne obszary kraju znalazły się w stanie kryzysu gospodarczego. Potrzeby wojenne, związane z obroną państwa przed siłami Robotniczo-Chłopskiej Armii Czerwonej, nałożyły na społeczeństwo obowiązek zasilania wojsk walczących pomocą materiałową. Ponadto odradzające się Wojsko Polskie potrzebowało znacznej liczby rekrutów. Różnice polityczne i społeczne musiały ustąpić miejsca zgodnemu, ogólnonarodowemu wysiłkowi utrzymania kruchej niepodległości. Jednymi z istotniejszych źródeł historycznych, ukazujących społeczny oddźwięk konfliktu zbrojnego w głębi kraju, na zapleczu sił frontowych, są plakaty i druki ulotne. Publikowane za ich pośrednictwem odezwy i rozporządzenia władz centralnych i lokalnych, były najefektywniejszą formą prowadzenia akcji informacyjnej i zarządzania terenami państwa. W zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim, a także jego Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim znajduje się wiele interesujących materiałów dotyczących poruszanego tematu.

ODEZWA.

Rząd polski ogłosił pierwszy pobór do wojska dla obrony granic Ojczyzny. Akt ten podyktowany został istotną potrzebą, w przeświadczeniu, iż tylko własna siła pozwoli nam skutecznie spełnić obowiązek względem kraju, względem nas samych i naszych potomnych. Powołani do szeregów przeniknąć się winni myśla, że idą bronić tego, co najświętsze dla człowieka i Polaka—wolności Ojczyzny przed najazdem wroga. Społeczeństwo winno go ocenić i spieszyć młodemu wojsku z pomocą, zwłaszcza, kiedy rząd swojemi środkami niezdola tego uczynić.

Popisowi pod broń!

Wolny Polak nie zna, co dezercja lub wahanie, kiedy potrzeba ojczysta woła go pod sztandary narodowe!

Społeczeństwo do pracy pomocniczej! Organizujcie patronaty powiatowe dla roztoczenia opieki nad popisowymi!

Wszyscy w miarę sił i możliwości do pracy dla utrwalenia wolności zbudzonej do nowego życia Ojczyzny!

Ministerstwo Spraw Wojskowych

Szef Departamentu I

CZERWIŃSKI, podpułkownik.

Łódź, dnia 5 lutego 1919 r.

Druckhaus Polakowski w Łodzi, Pielęgnacja K.

Pierwszy pobór do wojska, luty 1919 r.

OGŁOSZENIE

Rząd Polski ogłosił pierwszy pobór do wojska dla obrony granic Ojczyzny. Akt ten podyktowany został istotną potrzebą w przeświadczeniu, iż tylko własna siła pozwoli nam skutecznie spełnić obowiązek względem kraju, względem nas samych i naszych potomnych. Powołani do szeregów przeniknąć się winni myśleć, że idą bronić tego, co najświętsze dla człowieka Polaka, wolności Ojczyzny przed najazdem wroga.

Spółeczeństwo winno to ocenić i spieszyć młodemu wojsku z pomocą, zwłaszcza w wypadkach, kiedy Rząd swoimi środkami nie zdoła tego uczynić.

Popisowi pod broń!

Wolny Polak nie zna, co dezereja lub wahanie, gdy potrzeba Ojczyzny woła pod sztandary narodowe!

Spółeczeństwo do pracy pomocniczej!

Organizujecie patronaty powiatowe dla roztoczenia opieki nad popisowymi!

Wszyscy w miarę możliwości do pracy dla utrwalenia Wolności zbudzonej do nowego życia Ojczyzny!

Dowódca Kieleckiego Okręgu Generalnego

OLSZEWSKI generał.

Na wniosek Rady Ministrów stanowiąc niniejszym aż do odwołania co następuje: winny uchylenia się od służby wojskowej do której zostanie powołany obwie-szczonym publicznie zarządzeniem odpowiedniej władzy, ulegnie karze więzienia od jednego roku. Do nakładania w drodze administracyjnej kar za powyższe prze-stępstwo upoważniony jest Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem zastosowanie kary nie uwalnia skazanego od przymusowego zaliczenia do szeregów, o ile okaże się do służby wojskowej zdolny.

M. S. W. CZERWIŃSKI
podpułkownik.

Pierwszy pobór do wojska, luty 1919 r.

OBWIESZCZENIE.

Wszyscy popisowi roczników 1896, 1897, 1898 i 1899, zamieszkali w mieście Tomaszowie, którzy dotychczas nie stawili się na Komisję Poborową w oznaczonym terminie, winni zgłosić do biura Magistratu w dniu 16 b. m. o godzinie 10 rano, a następnie stać na dodatkową Komisję Poborową w Tomaszowie w gmachu Straży Ogniowej w dniu 17-go lipca r. b. o godzinie 8 rano.

Niestawienie przed Komisją Poborową będzie surowo karane w myśl dekretu Naczelnika Państwa z dnia 4 lutego r. b. № 14. p. 168 (Kara więzieniem do roku).

Prezydent
St. Gruszczyński.

Tomaszów 14 lipca 1919.

Wezwanie o stawienie się uchylających się od poboru, Tomaszów Mazowiecki, 14 lipca 1919 r.

OGŁOSZENIE

Spis wszystkich b. podoficerów w b. Kongresówce i Małopolsce

Na podstawie art. 496 Ustawy Sejmowej z dnia 27 listopada 1919 r. o spisie podoficerów, ogłoszonej w Dzienniku Praw Państwa Polskiego Nr. 92 z dnia 11 listopada 1919 r. zostaje zarządzony spis wszystkich b. podoficerów narodowości polskiej, którzy nie przekroczyli 45 lat życia i zamieszkują w b. Królestwie Polskim, w Galicji, prócz powiatów:

Stryckiego, Żydaczowskiego, Kaluskiego, Dolnośląskiego, Nisko, Stanisławowskiego, Dobrodzieńskiego, Dębickiego, Złoczowskiego, Kamionieckiego, Brzickiego, Złazowskiego, Łódzkiego, Przemyślańskiego, Boleckiego, Białostockiego, Podgajskiego, Kolomyjskiego, Pieniężńskiego, Krasowskiego, Salskiego, Gortkowskiego, Borszczowskiego, Buzackiego, Hasińskiego, Zaleszczyckiego, Horodolskiego, Tarnopolskiego, Zbarskiego, Stalickiego.

oraz w powiatach:

Bielskim, Sokalskim i Białostockim.

Rozkaz ten obejmuje wszystkich tych, którzy posiadają stopnie podoficerskie bez względu na to, w jakiej obcej armii lub polskiej formacji wojskowej stopnie te uzyskali.

Objęci powyższym rozkazem zgłoszą się dnia

20 stycznia 1920 r.

u Oficera Ewidencyjnego powiatu, w którym zamieszkują, względnie w Powiatowej Komendzie Uzupelnień, celem zarejestrowania. Zgłaszający się winni przynieść ze sobą wszystkie dokumenty, stwierdzające ich tożsamość, datę urodzenia i posiadany stopień podoficerski. Prócz tego winni przedstawić dokument, stwierdzający ich sytuację rodzinną: kawaler, żonaty, dzieln, ile dzieci, ich wiek itd.

Zarejestrowanym wydadzą Oficerowie Ewidencyjni odpowiednie zaświadczenia.

Kto z podlegających spisowi nie stawi się u Oficera Ewidencyjnego względnie w P. K. U. będzie w myśl art. 3 teje ustawy karany przez Powszechne Sądy Karne więzieniem do lat 2-eh, zaś na obszarze, na którym obowiązuje Kodeks Karny austriacki — aresztem ścisłym do lat 2-eh. Prócz tego straci on swój stopień podoficerski.

Starostwo w Piotrkowie

L. 204/20

Powyższe zarządzenie Ministerstwa Spraw Wojskowych podaje się do publicznej wiadomości.

Piotrków, dnia 20 stycznia 1920 r.

Starosta:

J. HOŁYŃSKI m. p.

Drukarnia Narodowa, ul. Bykowska 1. 71.

Spis podoficerów byłych armii zaborczych, Piotrków, 10 stycznia 1920 r.

RZEMIEŚLNICY!

Wróg stanął na progu naszej Ojczyzny.

DO BRONI!

Bohaterska armja nasza, w nierównej walce, zмага się z nawałą bolszewicką. Spieszmy z natychmiastową pomocą.

Do czynu, rzemieślnicy!

Spełnijcie obowiązek względem Ojczyzny.

Stańcie w szeregach armji.

Oddajcie pieniądze na kupno Pożyczki Odrodzenia.

Na Ogólnem Zebraniu Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Rzemieślników i Handlujących m. Piotrkowa w d. 23 b.m., w myśl odezwy Rady Obrony Państwa i Naczelnego Wodza, postanowiono:

- 1) zgłosić się bezzwłocznie do rozporządzenia R. O. P.,
- 2) zarejestrować w Stowarzyszeniu dowody zakupionej pożyczki,
- 3) opodatkować się na cele obrony Państwa,
- 4) zapisywać się na członków Czerwonego Krzyża,
- 5) oddać salę na szpital dla rannych i przyjść z pomocą w jego urządzeniu.

Do wykonania postanowień Ogólnego Zebrania i przyjmowania ofiar i składek, oraz zgłoszeń do służby pozafrontowej, powołano Komitet Rzemieślniczy Obrony Państwa, którego biuro mieści się w kancelarji Stowarzyszenia i czynne jest codziennie od godziny 7 do 8 wieczór.

ZARZĄD.

Apel do rzemieślników o wstępowanie do wojska, Piotrków, rok 1920.

WEZWANIE.

Na zasadzie rozporządzenia Województwa Łódzkiego z d. 9 marca r.b. Nr. A. D. $\frac{283}{1}$ /III i Ministerstwa Spraw Wojskowych, Magistrat miasta **wzywa wszystkich byłych MARYNARZY WOJSKOWYCH**, którzy służyli w jakimkolwiek wojsku, aby **w przeciągu 3 dni** zgłosili się do Magistratu, celem zarejestrowania się.

Winni niewykonania powyższego ulegną karze według ustawy wojskowej.

Piotrków, d. 29 marca 1920 r.

Prezydent miasta WALLAS.

Pobór marynarzy, Piotrków, 29 marca 1920 r.

Obwieszczenie.

W biurze Oficera Ewidencyjnego w **Brzezínach**
ulica Kawska dom Kielbasińskiego.

zanim będzie przymusowy pobór rekruta —

przyjmuje się jeszcze

zgłoszenia ochotników do Wojska Polskiego

Należy ze sobą przynieść:

metrykę chrztu na dowód ukończenia 18 lat, a nie przekroczonego 27 roku życia,

świadcstwo moralności, wystawione przez magistrat lub kancelarię parafialną,

pozwolenie rodziców, jeżeli ochotnik nie ukończył 21 lat. Ojciec lub matka winni się zgłosić do magistratu celem podpisania tego pozwolenia.

Ochotnikom ze wsi ma to pozwolenie potwierdzić sołtys, wójt lub ksiądz.

Ochotnicy nie mający którego z tych dokumentów, mogą się również zgłosić po informacje.

Byli Legioniści i Dowborczycy przedkładają tylko dowody swojej dawnej służby wojskowej.

Ochotnicy, gotowi do odjazdu, odjadą natychmiast do Łodzi. Przejazd koleją względnie podwodami bezpłatny.

POWIATOWA KOMENDA UZUPEŁNIEŃ

w ŁODZI (Pasaż Majora 9).

Druk S. Kofarskiego w Łodzi, Andrzej 17

Pobór ochotników, Łódź, rok 1920.

PIOTRKOWSKI KOMITET OBYWATELSKI PRZY RADZIE OBRONY PAŃSTWA

wzywa wszystkich mężczyzn w wieku od lat 25 do 50 włącznie i młodszych, lecz zwolnionych od wojska, do obowiązkowego stawienia się do ćwiczeń wojskowych w celu przygotowania szeregów zdolnych do pełnienia pomocniczej służby wojskowej.

Roczniki z lat 1890, 91, 92, 93 i 94 obowiązane są do stawienia się na ćwiczenia w dniu 13 b. m. w Piątek o godzinie 5-ej po poł. na Błoniach za parkiem księcia Józefa Poniatowskiego.

Roczniki z lat 1880, 81, 82 i 83 stawiają się o tej samej godzinie i w tym samym miejscu w Sobotę dn. 14 b. m.

Ćwiczenia odbywać się będą pod kierunkiem Instruktorów Wojskowych.

Termin stawienia się **następnych roczników** będzie później podany.

Instytucje, sklepy, warsztaty i przedsiębiorstwa handlowe wzywa się do przesunięcia godzin swej pracy w ten sposób, aby wszystkie zakłady były zamykane od godziny 4-ej po południu, celem dania możliwości wszystkim swoim pracownikom przyjęcia udziału w ćwiczeniach.

Piotrków, dnia 12 sierpnia 1920 roku.

KOMITET.

Wezwanie Piotrkowskiego Komitetu Obywatelskiego na ćwiczenia wojskowe, Piotrków, 12 sierpnia 1920 r.

ROZPORZĄDZENIE.

W myśl rozporządzenia Ministerstwa Aproprowizacji za № III (SW) 130375 zarządzam aby w terminie 2-tygodniowym t. j. do dnia 15 lipca r. b. wszyscy posiadacze skór jako to: hurtownicy, detaliści, szewcy, cholewkarze i t. p. zgłosili spisy swych zapasów do Powiatowego Urzędu Aproprowizacyjnego.

Rozporządzenie powyższe zostaje wydane w celu ostemplowania wszystkich zapasów skór.

Po ostemplowaniu wszystkie skóry bez znaków Ministerstwa Aproprowizacji będą konfiskowane, a posiadacze surowo karani.

Łódź, dnia 25 czerwca 1919 r.

Referent Aproprowizacji Okręgu Łódzkiego
J. Świtalski.

Rejestracja zapasów skóry, Łódź, 25 czerwca 1919 r.

OBWIESZCZENIE

W sprawie składania deklaracji o posiadaniu przedmiotów niezbędnych do zaopatrzenia armji w odzież.

W uzupełnieniu obwieszczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1920 r. ogłoszonego w Monitorze Polskim № 153, zarządza się na zasadzie art. 5 Ustawy z dnia 1 kwietnia 1919 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (Dz. P. P. № 32, poz. 264 art. 2 A rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 1919 r. pkt. 12 i 19 (Monitor Polski № 98) tudzież art. 7 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 1 maja 1919 r. (Monitor Polski Nr. 100), obowiązek składania deklaracji następujących przedmiotów, niezbędnych do zaopatrzenia armji w odzież:

- a) ciepłej bielizny,
- b) bawełny, wełny i przędzy z tych surowców.

Odnośnie do sposobu i terminu składania deklaracji i wyszczególnionych w pkt. a) i b) jak również odnośnie do sankcji karnej za niezłożenie deklaracji, obowiązują postanowienia zawarte w art. 2-10 powołanego na wstępie obwieszczenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 7 lipca 1920 r. (Monitor Polski № 153).

Minister Spraw Wewnętrznych
w/z. DUNIKOWSKI.

Warszawa, dnia 4 sierpnia 1920 r.

Zaopatrzenie armii w bieliznę i odzież, Warszawa, 4 sierpnia 1920 r.

W omawianym okresie Piotrków Trybunalski i Tomaszów Mazowiecki znajdowały się na terenie Województwa Łódzkiego. Piotrków Trybunalski – istotny ośrodek formowania Legionów Polskich z okresu I wojny światowej – stał się siedzibą powiatu, a w ramach administracji wojskowej, w okresie 10-17 listopada 1918 r. siedzibą Inspektoratu Lokalnego. W wyniku kolejnych przemian administracyjno-wojskowych, tereny piotrkowskiego Okręgu Wojskowego nr VI w Piotrkowie Trybunalskim weszły w skład Dowództwa Okręgu Korpusu nr III z siedzibą w Kielcach. Tomaszów Mazowiecki, miasto powiatu brzezińskiego, ujęty został w ramach Okręgu Wojskowego nr VIII w Łodzi, a po wprowadzeniu nowej organizacji podlegał Dowództwu Okręgu Generalnego nr IV z siedzibą w Łodzi. W przededniu konfliktu Piotrków Trybunalski liczył ponad 40 000 mieszkańców, natomiast Tomaszów Mazowiecki ok. 33 000. W obu przypadkach wojna i okupacja z lat 1914-1918 wywarły swe bolesne piętno. Upadek zakładów przemysłowych wywołał znaczny wzrost stopy bezrobocia. Warunki sanitarne i aprowizacyjne regionu również były nader uciążliwe dla mieszkańców, na których barki spaść miał obowiązek czynnego włączenia się w ogólnonarodowy wysiłek mobilizacyjny. Prowadzona akcja poboru żołnierzy, organizowanie w miastach struktur administracji i zaplecza materiałowego wywołało trudności kwaterunkowo-lokalowe. Zajmowanie przez wojsko hal fabrycznych utrudniało wznowienie produkcji przez lokalne zakłady przemysłowe. Podobna sytuacja zaistniała również w przypadku placówek oświaty.

Celem sprawnego zarządzania terenami, nad którymi władzę sprawowała polska administracja państwowa, przystąpiono do regulacji kwestii przebywającej na nich ludności. W związku z migracjami okresu Wielkiej Wojny, a także napływem ludności z terenów wschodnich byłej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, w regionie pojawiło się wielu przedstawicieli innych narodowości. Regulacja prawna ich pobytu miała zatem przebiegać między innymi dzięki ich rejestracji w miejscowych dowództwach żandarmerii powiatowej. Dodatkowo – dla celów określenia wymiaru podatków – przystąpiono do ewidencjonowania skarbowego – składania stosownych deklaracji majątkowych, określających stan posiadania, a także rozliczenia z „zysków wojennych”, czyli nadwyżek pozostałych po okresie 1914-1918. Oszacowanie strat poniesionych w wyniku działań wojennych w regionie, w optyce mawianej wyżej kondycji zakładów przemysłowych, pełniło rolę pierwszorzędą dla wzmożenia produkcji na rzecz obrony państwa oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Wspomniana wyżej trudna sytuacja aprowizacyjna stała się naturalną przyczyną zaistnienia na lokalnych rynkach zjawiska spekulacji cenami żywności, przeciwko czemu zareagowały również władze polskie. Sposobem na uregulowanie tej kwestii, wprowadzono regulację cenową artykułów spożywczych i materiałów codziennego użytku. Prowadzenie sprawnej akcji mobilizacyjnej, a także transport materiałów wojennych do rejonów dyslokacji jednostek frontowych spowodował wprowadzenie obostrzeń w zakresie cywilnego zużycia materiałów pędnych – w tym przypadku węgla.

ROZPORZĄDZENIE.

Na zasadzie dekretu Naczelnika Państwa z dnia 25. 1. 19 r. (Dz. Pr. Nr. 9), dotyczącego posiadania broni i amunicji, zarządzam co następuje:

1) Osoby cywilne, lub organizacje społeczne (milicje) w powierzonym mi powiecie Brzezińskim zamieszkałe, bez właściwego pozwolenia władz, wszelkiego rodzaju broń palną, białą i materjały wybuchowe posiadające, obowiązane są niezwłocznie, najpóźniej do dnia 15-go lutego 1919 roku stawić się w Centralnych Komisariatach Policji Komunalnej t. j. w mieście TOMASZOWIE przy ulicy Św. Anny (MAGISTRAT), —

i w mieście powiatowym w Brzezinach przy ul. Rogowskiej (w domu Dynasta), jak również we wszystkich urzędach gminnych.

2) Właściciele składów broni, posiadający patenty, znajdującą się u nich broń krótką i myśliwską, jako też materjały wybuchowe, winni się zameldować, w jednym z wyżej wymienionych urzędów.

Posiadacze broni i materjałów wybuchowych, wrazie niebezpieczeństwa połączonego z odstąpieniem takowych, winni zameldować ilość posiadanej broni i materjału wybuchowego.

Składający broń otrzymają pokwitowanie.

Nie stosujący się do powyższego rozporządzenia nęgną karze:

a) za posiadanie broni wojkowej, lub materjałów służących dla użytku wojskowego — zamknięciu w więzieniu do jednego roku, lub grzywny 5000 marek.

b) za posiadanie broni myśliwskiej, lub krótkiej palnej — aresztu do 3-ich miesięcy, lub grzywny do 3000 marek.

Broń i materjały nęgną konfiskację.

Komisarz Ludowy Powiatu Brzezińskiego

Zygmunt Robakiewicz

Brzeziny 5 Lutego 1919 roku.

Wezwanie ludności do oddawania uzbrojenia, luty 1919 r.

Obwieszczenie.

Niniejszym podaję do wiadomości mieszkańców m. Tomasowa-Mazowieckiego i okolicy iż: łuski, (głazy) łódki (szufladki) od naboju karabinowych, zamki od karabinów, łuski (głazy) od naboju artyleryjskich i wszelki (szmalc) bruch wojkowy, należy zbierać i dostarczać do Urzędu Policji (ul. Św. Antoniego N. 10).

15/6/19
W wypadkach w których znalezione (odkryte) z zasługą znalazcy i polskim władzom oddane przybory polowe, broń, ekwipunek i t. p. mają dla armji wielką wartość i których brak w kraju będzie się wypłacać: przy wartości przedmiotu do 300 mk.—jako premję najwyżej 5% oznaczonej wartości; przy wartości przedmiotu ponad 300 mk.—3% oznaczonej wartości. W ważniejszych wypadkach zwracać się należy do Ministerstwa Spraw Wojskowych o rozstrzygnięcie.

Komisarz Policji
Krzyżewski.

Tomaszów, 28 Lutego 1919 r.

Wezwanie ludności do oddawania uzbrojenia, luty 1919 r.

ODEZWA.

LUDU POLSKI I OBYWATELU RZECZYPOSPOLITEJ!

Przeczytaj! Zastanów się i zrozum!

Żyjemy w okresie zmagania się dwóch światów:

Świata prawdy Chrystusowej i świata zniewagi Twej wiary Chrześcijańskich i rozpusty szatana, który w postaci dzikich hord bolszewickich z Leninem i Trockim na czele potrafił już zapanować nad ludem rosyjskim, narzucając mu swą wolność „Czerezwyczajki“.

Tego nie wystarczy. Dzikie wróg chce zapanować nad światem. Obecnie wdarł się do Twej Ojczyzny, niosąc ze sobą pożogę, niewolę i kajdany. Chce Ci wróg wydrzeć Twą własność osobistą i oddać w rozporządzenie swych komisarów—komunistów.

LUDU, pamiętaj że to wróg straszny!

Wielu już z Twych braci zrozumiało powagę chwili, rzuciło własny zagon, żony i dzieci i poszli na front bronić własną krwią Ojczyznę od najazdu wroga. Lecz większa część pozostała jeszcze w domu.

W tak ciężkiej chwili nawołuję wszystkich w imię ratunku Ojczyzny Naszej, abyście szli z pomocą tym co biją się za Was na froncie.

Nieście więc na Oltarz Ojczyzny wszystko to, co posiadacie wojskowego, jako to: karabiny całe i zepsute, rewolwery, szable, sztylety, części karabinów, bagnety, naboje karabinowe, i armatnie oraz części ich, łuski, (głzy), miedziane, (mosiężne), z naboju karabinowych i armatnich, hełmy, (kaski), pasy, koce, szpadeł, toporki saperskie, metal półszlachetny, szmiele żelazny, drut kolczasty i gładki w zwojach, materiał telefoniczny i telegraficzny, słowem wszystko, czem możecie pomóc frontowi.

Więc apeluję do Waszych serc, Ludu Polski i Obywatelu Wolnej Rzeczypospolitej, śpieszcie z pomocą tym, co walczą na froncie, gdyż każda minuta zwłoki, odbiera życie dziesiątkom bohaterów, walczących za Wolność, Sprawiedliwość i Chrześcijaństwo.

Za zgodność:

(—) J. DOROSIŃSKI, m. p.

Ref. Zdob. Woj.

w z. D-ca Okr. Generalnego

(—) T. SULIMIRSKI, m. p.

pułkownik.

INSTRUKCJA.

Wszystkie przedmioty składać za odpowiednim pokwitowaniem, na wsi na ręce sołtysów, a w mieście do Komisarjatów Policji.

Sołtys i Komisarjat czyni odpowiednie spisy i wraz z zebranymi przedmiotami odsyła do Urzędu Gminnego, ten ostatni do Starostwa Powiatowego.

Zbiórka ma być zakończona **do 10 września b.r.** Po tym czasie będzie wydelegowany przez Dowództwo Okręgu Generalnego urzędnik, który za odpowiednim pokwitowaniem odbierze zebrany materiał i odeśle według instrukcji nadanych mu przez Urząd D. O. G.

Nadmienia się, że **po dniu 10 września b. r.** o ile okaże się u kogoś jedna ze wspomnianych rzeczy **ten będzie surowo karany.**

Za zgodność:

(—) J. Dorosiński, m. p.

Ref. Zdob. Woj.

w z. D-ca Okr. Generalnego

(—) T. Sulimirski, m. p.

pułkownik.

Odezwa wzywająca do oddawania materiału wojennego na potrzeby wojska, rok 1920.

POŻYCZKA ODRODZENIA POLSKI.

OGŁOSZENIE

Ministerstwa Skarbu w sprawie wypuszczenia pożyczek państwowych.

Ministerstwo Skarbu ogłasza o wypuszczeniu pożyczek państwowych, uchwalonych przez Sejm Ustawodawczy dnia 27 lutego 1920 r. na następujących warunkach:

1) Pożyczka krótkoterminowa i pożyczka długoterminowa będą wypuszczone jednocześnie po kursie nominalnym (al pari).

2) Pożyczka długoterminowa będzie spłacana w przeciągu 45 lat od daty wypuszczenia przez wylosowanie jej obligacji; pożyczka krótkoterminowa w przeciągu lat pięciu.

3) Stopa procentowa obydwu pożyczek wynosi pięć od sta. Przy wprowadzeniu przyszłej polskiej waluty pożyczka długoterminowa będzie przeliczana po kursie o 10%, wyższym od kursu ustalonego dla znaków obiegowych.

4) Kupony od obydwu pożyczek są wolne od podatków od kapitałów i rentowych.

5) Kuponami od obydwu pożyczek można płać podatki państwowe.

6) Obligacje pożyczek i kupony od nich będą przyjmowane na równi z gotówką przez państwa, urzędy przy zaplacie za ziemię, inwentarz i urządzenia dostarczone przez nie przy przeprowadzaniu parcelacji i innych reform rolnych.

7) Obligacje obydwu pożyczek mają wszelkie prawa papierów pułkarnych, będą przyjmowane w pełnej wartości nominalnej jako wadła przy licytacjach, kaucje akcyzowe i celne, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa, kaucje składane do depozytów wszelkich instytucji rządowych w wypadkach, gdy prawo przewiduje składanie kaucji pieniężnych.

8) Obligacje obydwu pożyczek będą przyjmowane bez opłaty na przechowanie przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i Pocztową Kasę Oszczędności.

9) Kupony od pożyczki długoterminowej – dnia 1 kwietnia i 1 października każdego roku, od pożyczki krótkoterminowej – dnia 1 stycznia i 1 lipca każdego roku.

10) Obligacje obydwu pożyczek będą przyjmowane przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i jej oddziały do lombardowania na następujących warunkach:

a) pożyczki będą udzielane do wysokości 80%, nominalnej wartości.

b) pożyczki te są oprocentowane na 5%, rocznie.

c) pożyczki mogą być udzielane na przeciąg czasu, nieprzekraczający 6 miesięcy, poczem mogą być prolongowane.

11) Przy wprowadzeniu zamierzonej pożyczki przymusowej rentowej obligacje pożyczki krótkoterminowej będą przyjmowane na równi z gotówką po kursie nominalnym (sto za sto), a zaś pożyczka długoterminowa będzie zaliczona jej posiadaczom do pełnej wysokości przy rozkładzie zamierzonej pożyczki przymusowej rentowej.

12) Obligacje obydwu pożyczek wypuszcza się w odcinkach po 100, 500, 1.000, 5.000 i 10.000 marek polskich.

13) Subskrypcję przyjmują wszystkie oddziały Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej, Pocztowa Kasa Oszczędności i Urzędy Pocztowe, Kasy Skarbowe i Urzędy Podatkowe, Banki prywatne, kasy i instytucje upoważnione przez Ministerstwo Skarbu.

14) Do czasu wydrukowania obligacji obydwu pożyczek będą wydawane świadectwa imienne. Świadectwa te będzie można odstępować innym osobom za równoczesnym zawiadomieniem instytucji, która je wydała. Świadectwom tym przysługują wszystkie prawa, przyznane obligacjom.

15) Asygnaty Polskiej Pożyczki Państwowej z roku 1918 będą przyjmowane na wpłaty na nową pożyczkę, według kursu uprzywilejowanego. Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. przyznaje tym, którzy za asygnaty pożyczki z 1918 roku zapłacili złotem al pari, prawo do uzyskania czterokrotnej ich wartości nominalnej w razie zamiany tych asygnat na obligacje obecnej pożyczki.

16) Ministerstwo Skarbu, wyposażając pożyczki państwowe w różne prawa i przywileje, z których nie korzystają inne papiery procentowe i starając się warunkifinansowe tych pożyczek zrobić jaknajbardziej korzystnymi dla podpisujących, dołoży wszelkich sił, aby zarówno subskrypcję pożyczki, jak i jej apłatę i wyplacanie procentów uczynić jaknajbardziej łatwym i dogodnym dla wszystkich.

Pożyczka państwowa, rok 1920.

Pożyczka państwowa, rok 1920.

STAROSTWO w PIOTRKOWIE.

L. Prez. 74/20.

OBWIESZCZENIE

w przedmiocie

zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania
porządku publicznego w czasie wojny.

Na podstawie ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. Dz. Ust. Nr: 61 poz. 364, ogłoszonej w Nr: 172 Monitora z dnia 2 sierpnia 1919 r. i rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lipca 1920 r. Nr: B. B. 2218 wprowadzone zostały w mieście Piotrkowie i w powiecie piotrkowskim następujące zarządzenia w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny:

- a) wysiedlanie z granic Państwa cudzoziemców, których obecność zagraża bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu,
- b) pozbawianie wolności na przeciąg czasu nie dłuższy niż 3 miesiące osób, przez swą działalność czy też przez przygotowanie do takiej działalności szkodzących, lub zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu,
- c) konfiskowanie i zawieszanie wydawnictw i czasopism, zagrażających bezpieczeństwu Państwa lub porządkowi publicznemu,
- d) rewizje i poszukiwania w wypadkach, w których wymaga tego wzgląd na bezpieczeństwo Państwa lub porządek publiczny,
- e) uzależnienie urządzenia manifestacji ulicznych, pochodów i wszelkich zebrania pod gołym niebem od uprzedniego zezwolenia władz, oraz zebrania w zamkniętych pomieszczeniach od zawiadomień właściwej władzy policyjnej na 48 godzin przed zebraniem o celu, miejscu, dniu i godzinie zebrania, na które władza policyjna ma prawo wysłania 2 przedstawicieli, celem kontroli przebiegu zebrania,
- f) wydawanie w postaci bądź nakazów, bądź zakazów rozporządzeń, zmierzających do utrwalenia bezpieczeństwa Państwa lub porządku publicznego, a mianowicie: do utrzymania nieprzerwanego i prawidłowego ruchu poczt, telegrafów, telefonów, kolei, tramwajów i wszelkich urządzeń, obliczonych na zaspokojenie koniecznych potrzeb ludności, wreszcie do zapewnienia normalnej działalności zakładów i urzędów rządowych i samorządowych, a w szczególności wszelkich biur, składów i zakładów wojskowych.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Piotrków, dnia 14 lipca 1920 r.

Starosta: J. HOŁYŃSKI, w. r.

**Rozporządzenie w kwestii bezpieczeństwa publicznego w powiecie piotrkowskim, Piotrków, 14 lipca
1920 r.**

OBWIESZCZENIE.

Celem zwalczania bandytyzmu i innych przestępstw szczególnie niebezpiecznych dla porządku publicznego, Rada Ministrów na mocy ustawy Sejmowej, z dnia 30 czerwca 1919 r. № 55 Dz. Pr. postanowiła rozporządzeniem z dnia 1 sierpnia r. b. wprowadzić w okręgach Sądów Apelacyjnych Warszawskiego i Lubelskiego, na sześć miesięcy

SĄDY DORAŻNE,

które wymierzać będą karę śmierci lub ciężkiego więzienia, za wymienione niżej przestępstwa, przewidziane w kodeksie karnym, tak głównym sprawcom jak i wszystkim współnikom przestępstwa.

Śmiercią przez rozstrzelanie będzie karany:

- a) kto wolno udział w zbiorowisku, które dopuściło się czynów gwałtownych w celu przemocowego przeobrażenia państwa, rewolucji, wojny domowej i rewolucji, lub w celu gwałtownego przeobrażenia państwa, albo do gwałtownego przeobrażenia lub przetrwania wybuchowych (art. 120);
 - b) kto takto zbiorowisko stworzył lub namówił do jego utworzenia (art. 120);
 - c) kto popełnił zabójstwo (art. 415—416);
 - d) kto umorzył ten, który lub czuł obawę o niego, w celu zabicia, albo nawet ten, który, jeśli namawiano, umorzył (art. 248 et. 3 i 4);
 - e) kto przez podpalenie, wybuch lub zapalenie uszkodił interesy własne (art. 242 i 243);
 - f) kto namorzył lub przynęcał do uszkodzenia komunikacji kolejowej, albo do uszkodzenia przez podpalenie, wybuch lub zapalenie, domu mieszkalnego, pomieszczenia instytucji państwowej lub społecznej, kopalni, zamieszkanego budynku, statku lub jakiegokolwiek urządzenia, głośno zapowiadając się zabójcą; lub kto wolno udział w Związku Majmota na celu taki przestępstwo (art. 244 et. 1 i 2);
 - g) kto wzięty w niewolę w kilka osób, które współdziałały w ten sposób lub inne narzędzie do napadów lub innych, dopuścił się kradzieży z miejsca zamieszkania lub takiego w którym znajdował się człowiek, lub też kradzieży z włamaniem z ogródzonym podwórkiem, budynku zamieszkanego (art. 244 et. 3);
 - h) kto dopuścił się kradzieży w handlu (art. 244 et. 2);
 - i) kto dopuścił się zawadzonego kradzieży z miejsca zamieszkania lub takiego, w którym znajdował się człowiek, lub z ogródzonym podwórkiem budynku zamieszkanego, przed wpływem 30 dni po odbyciu kary za taki kradzież, mając przy sobie broń lub narzędzie do napadów lub innych, tudzież kto dopuścił się zawadzonego kradzieży w sposób pod g) i h) skradziony (art. 244 i 245);
 - j) kto dopuścił się rabunku (art. 246);
 - k) kto dopuścił się wymorzenia, mając przy sobie broń lub inne narzędzie do napadów lub innych, lub działając w handlu (art. 246 et. 2 et. 3 i 4);
- Udziałem w powyższych przestępstwach uważa się samą pomoc jak dokonanie.

Ciężkim więzieniem bezterminowym lub terminowym na czas nie krótszy od lat ośmiu będzie karany:

- a) kto będzie wyrabiał, zdobywał, skrywał lub przetrzymywał materiały lub przyrządy wybuchowe, wieszak, do przetrzymywania i do dokonania zbrodni (art. 227);
- b) kto wolno udział w bandzie stworzonej w celu uszkodzenia środków komunikacji kolejowej i wodnej, albo w celu kradzieży, rabunku lub wymorzenia (art. 275 et. 1 et. 2 i 3);
- c) kto uszkodził lub usiłuje uszkodzić telegraf lub telefon, służący do służby państwowej lub publicznej, w sposób inny niż pod a) wskazany (art. 236);
- d) kto uszkodził most, służący do służby państwowej, w sposób inny niż pod a) wskazany (art. 237);
- e) kto uszkodził ten, który lub czuł obawę o niego, w celu zabicia, albo nawet ten, który, jeśli namawiano, umorzył (art. 248 et. 1 et. 2);
- f) kto popełnił zabójstwo, mając przy sobie broń lub inne narzędzie do napadów lub innych, dopuścił się lub usiłował dopuścić się zawadzonego kradzieży z miejsca zamieszkania lub zamieszkanego, w którym znajdował się człowiek, albo z ogródzonym podwórkiem budynku zamieszkanego (art. 244 et. 3);

Od wyroków Sądów Doraźnych niema apelacji. Wyrok śmierci wykonany będzie w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu.

Przestrzegam wszystkich przed popełnieniem powyższych przestępstw pod groźbą stawienia winnych przed Sąd Doraźny.

Warszawa, dnia 9 sierpnia 1919 r.

Komisarz Rządu

Z. ROBAKIEWICZ.

Kompetencje Sądów Doraźnych, Warszawa, 9 sierpnia 1919 r.

Ogłoszenie.

Zarządzam na terytorjum całego Państwa Polskiego wprowadzenie sądów doraźnych względem osób, podlegających sądownictwu wojskowemu, które staną się winnymi:

- 1) dezercji,
- 2) nakłaniania do dezercji,
- 3) szpiegostwa,
- 4) nieuprawnionego werbunku,
- 5) tchórzostwa przed nieprzyjacielem,
- 6) plądrowania,
- 7) niesubordynacji przez czynne targnienie się na przełożonego,
- 8) buntu i rokoszu wojskowego,

oraz w b. zaborze rosyjskim:

- 9) rozboju,
- 10) zabójstwa,
- 11) podpalenia, lub innego rozmyślnego uszkodzenia cudzego mienia, jeżeli przestępstwo jest zbrodnią,

w b. zaborze austriackim:

- 9) morderstwa,
- 10) rabunku,
- 11) podpalenia,
- 12) gwałtu publicznego przez złośliwe uszkodzenie cudzej własności,

w b. zaborze pruskim:

- 9) morderstwa,
- 10) rabunku,
- 11) podpalenia,
- 12) uszkodzenia, lub zniszczenia cudzej własności jeżeli przestępstwo jest zbrodnią.

Ostrzegam przed popełnieniem któregokolwiek z powyżej wymienionych przestępstw, każdy bowiem, kto dopuści się odnośnego przestępstwa, będzie oddany pod **sąd doraźny i śmiercią karany.**

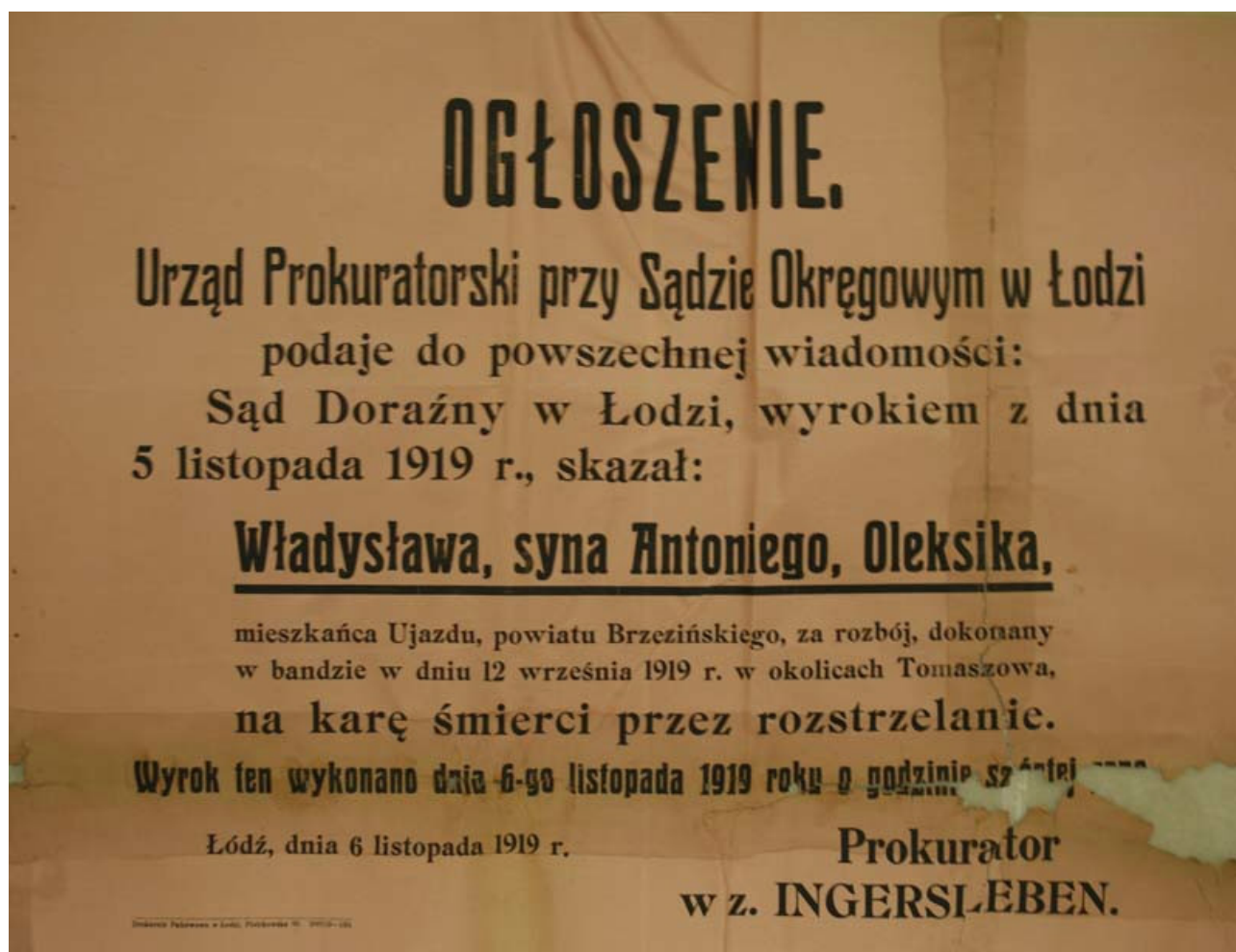
Warszawa, dnia 23 lipca 1920 r.

Minister Spraw Wojskowych:

(-) J. Leśniewski.

gen.-por.

Wprowadzenie wojskowych sądów doraźnych, Warszawa, 23 lipca 1920 r.

Obwieszczenie o wykonaniu wyroku śmierci na Władysławie Oleksiku, Łódź, 6 listopada 1919 r.

OGŁOSZENIE.

WYROKAMI WOJSKOWEGO SĄDU DORAŻNEGO
II-go Rejonu Okręgu Gen. Kielce w Częstochowie
z dnia 28/8 1920 r. skazani zostali za przestępstwo
dezercji:

1. Szeregowiec **BOLESŁAW OSIK** z 27 pp.
- 2 " **Abram ZAJĄCZKOWSKI** z 26 pp.
- 3 " **MICHAŁ PUTAJ** z 27 pp.
4. " **WIGDOR JONTEF** " "

na KARĘ ŚMIERCI przez rozstrzelanie.

Wyroki powyższe zatwierdzono i zostały takowe
dnia 29-go sierpnia o godz. 6-ej rano w Częstochowie
wykonane.

DOWÓDZTWO II-go REJONU OKR. GEN. KIELCE.

Częstochowa, dnia 29-go Sierpnia 1920 r.

Wyrok śmierci dla dezertków z 26 i 27 pułku piechoty, Częstochowa, 29 sierpnia 1920 r.

Jednym z podstawowych problemów, z jakimi borykały się polskie władze było zagwarantowanie bezpieczeństwa ludności, a także zabezpieczenie porządku publicznego. Było to niezwykle istotne, zważywszy na kryminogenne czynniki w postaci naszkicowanej powyżej sytuacji socjalno-bytowej. Przykładem przeciwdziałania temu negatywnemu zjawisku były liczne rozporządzenia i obwieszczenia, dotyczące bezpieczeństwa w regionie. Jurysdykcję nad osobami dopuszczającymi się wykroczeń i przestępstw miały powoływane w tym celu Sądy Doraźne.

Wzmożenie wysiłku ogólnopaństwowego w celu odparcia sił nieprzyjaciela wymagało znacznych nakładów finansowych. W tym celu władze państwowe odwoływały się do społeczeństwa, wzywając je do wykupu Pożyczki Odrodzenia Polski. Nawoływanie społeczeństwa do wypełnienia obowiązku obywatelskiego wspomożenia obronności państwa rozpowszechniane było dzięki serii druków informacyjnych oraz plakatów o bogatej formie ilustracyjnej. Inną formą oddziaływania na morale społeczeństwa było organizowanie różnorodnych wieców i manifestacji patriotycznych. Przykładem tego była Msza Polowa, zorganizowana w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 18 lipca 1919 r.

Oprócz świadczeń finansowych formowane siły zbrojne wymagały znacznej pomocy materiałowej w postaci elementów wyposażenia żołnierzy. Należy w tym miejscu wspomnieć, że proces tworzenia Wojska Polskiego miał w pierwszym okresie charakter oddolny i spontaniczny. Pomniejsze grupy ochotników lub pojedynczy wolontariusze zgłaszali się do istniejących już placówek i oddziałów. Stan ich wyekwipowania pozostawiał jednak wiele do życzenia. Trudy służby polowej potęgowane były niedostatkiem ciepłej odzieży i obuwia – co nierzadko było przyczynami dezercji lub odmówienia wykonania rozkazów. W celu uzupełnienia składów materiałów wojskowych władze centralne i lokalne odwoływały się ponownie do społeczeństwa. Zarządzono rejestrację posiadanych środków rzeczowych. Oprócz tkanin podlegały jej również gotowe produkty – odzież mogąca posłużyć mobilizowanym żołnierzom. Do kolejnej grupy rejestrowanych bądź przejmowanych przez Wojsko Polskie materiałów należały wszelkie elementy uzbrojenia byłych armii zaborczych. Działanie te pomagały w dozbrojeniu oddziałów, mając jednak uboczny skutek w postaci pogłębiania panującego zróżnicowania typu broni strzeleckiej (na stanie wojska znajdowały się karabiny produkcji niemieckie, austro-węgierskiej, rosyjskiej, francuskiej i japońskiej). Ciężar nakładanych na społeczeństwo świadczeń argumentowany był unaocznianiem niebezpieczeństwa ze strony nieprzyjaciela.

Kolejną ważną informacją, jaką można uzyskać dzięki kwerendzie w zbiorach piotrkowskiego Archiwum i jego tomaszowskiego Oddziału, jest kwestia mobilizacji siły żywej narodu. Publikowane materiały informacyjne odnosiły się zarówno do przyjmowania ochotników jak oraz planowego rejestrowania i powoływania pod broń popisowych. Określano zatem termin i tryb poboru, wyszczególniając roczniki popisowych. Ewidencji podlegali wyszkoleni w armiach zaborczych żołnierze wojsk lądowych oraz marynarki wojennej. Rodziny zmobilizowanych mogły też liczyć na zasiłek z tytułu utraty jednego z żywicieli rodziny. Popisowi, którzy nie zostali zmobilizowani w trakcie poboru, pozostawali w ewidencji poborowych, będąc jednocześnie zobligowanymi do odbywania okresowych ćwiczeń wojskowych. Mobilizacji podlegały również podwody – pojazdy silnikowe i konie.

OGŁOSZENIE.

W myśl polecenia Ministra Spraw Zewnętrznych z dnia 24. 1. 19. № 87 zarządza się:

Prawo pobytu na terytorjum Państwa Polskiego odnośnie do wychodźców z Litwy i Białorusi przysługuje jedynie tym osobom, których dokumenty zostaną zaopatrzone w wizę Departamentu Litewsko-Białoruskiego. W tym celu wszyscy uchodźcy z Litwy i Białorusi, przebywający w granicach powiatu brzezińskiego, złożą swe dokumenty osobiste w Dowództwie żandarmerji w Brzezinach ul. Rawska dom Dy-manta (mieszkańcy miasta Tomaszowa w Komisarjacie Policji Komunalnej w Tomaszowie) za pokwitowaniem, celem zaopatrzenia takowych w wizę Departamentu Litewsko-Białoruskiego.

Zarządzenie powyższe, aż do odwołania, odnosi się także do uchodźców z Litwy i Białorusi, którzy w przyszłości przybywać będą do Państwa Polskiego.

Dowództwo Żandarmerji Powiatowej
w Brzezinach.

Ewidencja uchodźców z terenów frontowych, Brzeziny, 25 lutego 1919 r.

OBWIESZCZENIE

w sprawie składania deklaracji do wymiaru podatku majątkowego.

Na mocy Dekretu Naczelnika Państwa z dnia 5 lutego 1919 r. (Dz. Praw. № 12 poz. 135) dotyczącego poboru podatku majątkowego na obszarze ziem Polskich b. zaboru rosyjskiego, wzywa się wszystkich właścicieli majątków do złożenia deklaracji majątkowych na przepisanych formularzach, najpóźniej do dnia 10-go grudnia 1919 r. w Inspektoracie Skarbowym w Brzezinach.

Jednocześnie nadmienia się:

I. Za okres podatkowy 1917/18 winny być zadeklarowane wszystkie majątki, dotąd nie obłożone podatkiem od majątku, pobieranym na zasadzie rozporządzenia b. cesarsko-niemieckiego general-gubernatorstwa warszawskiego z dnia 15-go sierpnia 1917 r. № 367 (Dzienn. Rozp. № 86) a przenoszące 75,000 marek, według stanu z dnia 1 września 1917 r.

II. Za okres podatkowy 1918/19 należy zadeklarować majątki, dotąd nieobłożone podatkiem od majątku, pobieranym na zasadzie tegoż rozporządzenia za № 367, a przenoszące 30,000 mk. według stanu z dnia 31 grudnia 1917 r.

III. Za rok podatkowy 1919 należy zadeklarować majątki, których wartość w dniu 31 grudnia 1918 r. przenosiła 10,000 mk.

Za każdy okres podatkowy majątek winien być zadeklarowany na oddzielnym formularzu. Kto jednak złoży deklarację za okres 1917/18 nie ma obowiązku złożenia oddzielnej deklaracji za okres 1918/19, musi jednak złożyć deklarację za rok 1919.

Formularze deklaracji wydają bezpłatnie: biuro Inspektoratu Skarbowego w Brzezinach, oraz Magistraty i Urzędy Gminne.

Złożenie nieprawdziwej, lub niezupełnej deklaracji karane będzie grzywną do dwudziestokrotnej kwoty ukróconego podatku, lub aresztem do trzech miesięcy; obok grzywny i aresztu także orzec aresztu w powyższym wymiarze.

Zaniechanie złożenia deklaracji karane będzie grzywną lub aresztem, lub grzywną i aresztem, a nadto może spowodować wymiar podatku, z przeliczeniem udziału płatnika.

Inspektor Skarbowy
Grzywacz Ferdynand.

Deklaracja specjalnego podatku majątkowego, Brzeziny, 18 listopad 1919 r.

Obwieszczenie.

Do mieszkańców powiatu Brzezińskiego.

Sejmik powiatowy na posiedzeniu swym w dniu 1 maja 1919 roku uchwalił cenę maksymalną

na ZIEMNIAKI

mianowicie **8 marek za ćwierć** (60 funtów) na miejscu u wytwórcy to jest bez dostawy.

Podając o powyższem do publicznej wiadomości uprzedzam, że wszelkie przekroczenia tych cen ze strony wytwórców karane będą przezemnie administracyjnie.

Spożywcy winni o wypadkach lichwy komunikować natychmiast odnośnym władzom, to jest burmistrzom, wójtom lub policji.

Przewodniczący Sejmiku Powiatowego

Komisarz Rządowy

Z. Robakiewicz.

Wprowadzenie cen maksymalnych na ziemniaki, Brzeziny, rok 1919.

ROZPORZĄDZENIE.

Wobec konieczności utrzymania prawidłowego ruchu kolei, tramwajów, elektrowni i innych urządzeń, obliczonych na zaspokojenie koniecznych potrzeb ludności oraz wobec wielkiego braku węgla koniecznego dla tych urządzeń, zarządzam aż do odwołania na mocy ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zapewnienia bezpieczeństwa Państwa i utrzymania porządku publicznego w czasie wojny art. 2. lit. „f” i art. 5 w celu jaknajwiększej oszczędności węgla, co następuje:

1. Teatry, restauracje, kinematografy, kabarety, kawiarnie, sale taneczne, kluby i wszelkie inne publiczne miejsca rozrywek mogą
być czynne tylko do godz. 10-ej wiecz.

2. Winni niezastosowania się do powyższego rozporządzenia będą karani w drodze administracyjnej karą aresztu do 3-ech miesięcy lub grzywną do 3.000 marek.

Ponadto wzywam ludność do ograniczenia zużycia prądu elektrycznego, jako też opalu we wszystkich lokalach prywatnych i publicznych do minimum, zaznaczając, że o ile powyższe wezwanie nie będzie należycie zrozumiane i nie odniesie pożądanego skutku, wydane zostaną nowe zarządzenia z zastosowaniem środków przymusowych i pozbawieniem prądu elektrycznego przez usunięcie licznika.

Minister Spraw Wewnętrznych
S. WOJCIECHOWSKI w. r.

Starostwo w Piskrwie

M. 443/11.20

Powyższe podaje do powszechnej wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Piskiów, dnia 20 stycznia 1920 r.

Starosta:

J. HOLYŃSKI m. p.

Drukarnia Narodowa, ul. Bykowska 1. 71.

Dowództwo Garnizonu w Piotrkowie zawiadamia, że w dn. 18 b.m.

W DZIEŃ ŚWIĘTA ARMJI OCHOTNICZEJ

na placu Bernardyńskim odbędzie się o godzinie 9^{1/2}

MSZA POŁOWA

poczem nastąpi POCHÓD PRZEZ MIASTO.

Zapraszam wszystkie Instytucje, organizacje i stowarzyszenia, jak również i ogół obywateli miasta i powiatu o przyjęcie udziału w tej uroczystości.

Wzywam tych ochotników, którzy zgłosili się już do wojska i zostali uznani za zdatnych, a jeszcze, z powodu urlopu, nie są wcieleni do szeregów, by stawili się w naznaczonym miejscu na placu o godzinie 9-ej, celem wzięcia udziału.

Wymienieni ochotnicy, jako legitymacje przedstawić winni karty powołania.

Piotrków, dnia 16 lipca 1920 r.

TELEŻYŃSKI

PPułkownik i Dowódca Garnizonu.

Msza Polowa w dzień święta Armii Ochotniczej, Piotrków, 16 lipca 1920 r.

WYPŁATA ZASIŁKÓW RODZINOM ŻOŁNIERZY POLSKICH

dla tutejszego powiatu za miesiąc grudzień b. r.
odbędzie się w Powiatowej Komendzie Uzupełniającej
Wojska polskiego, istniejącej w Łodzi
przy ulicy Sasarskiej № 9 a to w dniach
16 i następnym grudnia b. r. od godziny 10 do 1 w południe

Po zasiłki winny zgłaszać się z kartami wypłat oraz paszportami ^{tylko} te rodziny,
służących obecnie w Wojsku polskim żołnierzy, które pobierały dotychczas zasiłki
z niemieckich kas powiatowych na podstawie wydanych przez nie kart wypłat.
Wypłata zasiłków rodzinom żołnierzy zmarłych, poległych, zaginionych i wziętych
^{rodziny nowotarskich} do niewoli nastąpi w czasie najbliższym.

Wypłata odbywać się będzie za miesiąc grudzień b. r. O ile któraś z rodzin
nie pobrała zasiłku za poprzednie miesiące, to ta zaległość będzie dopiero później
wyplacona. Zaległości te można zgłaszać na piśmie w Powiatowej Komendzie Uzu-
pełniającej.

W dniach powyżej wymienionych będzie się również odbywała wypłata rent
inwalidom z Wojska polskiego.

Ministerstwo
spraw wojskowych.

Wypłaty zasiłków dla rodzin wojskowych, rok 1920.

Zaprezentowany powyżej przegląd materiałów z zasobu APPT i APPT-OTM stanowi jedynie niewielka część archiwaliów dotyczących społecznych i wojskowych aspektów historii naszej małej ojczyzny w okresie walk o granice państwa, ze szczególny uwzględnieniem wojny polsko-rosyjskiej 1919-1921. Autorzy wystawy mają nadzieję, że zapoznanie się z jej treścią skłoni badaczy i miłośników historii do odwiedzenia pracowni naukowych, celem obcowania z historią za pośrednictwem źródeł z epoki.